

Mnenje Odbora regij o

- predlogu za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem socialnem skladu in
- predlogu za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi programa Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost — PROGRESS

(2005/C 164/05)

ODBOR REGIJ je

ob upoštevanju predloga za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem socialnem skladu (COM(2004) 493 final. — 2004/0165 (COD));

ob upoštevanju predloga za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o programu Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost — PROGRESS (COM(2004) 488 final. — 2004/0158 (COD));

ob upoštevanju sklepa Komisije dne 15. julija 2004, da v skladu s členom 265 in 148 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Odbor regi zaprosi za mnenje o tej temi;

ob upoštevanju sklepa predsednika dne 5. aprila 2004, ki je komisijo za ekonomsko in socialno politiko pooblastil za oblikovanje mnenja o tej temo;

ob upoštevanju sporočila Komisije o tretjem poročilu o gospodarski in socialni koheziji (COM(2004) 107 final);

ob upoštevanju sporočila Komisije o tretjem poročilu o gospodarski in socialni koheziji (COM(2004) 120 final);

ob upoštevanju bele knjige o upravljanju v EU (COM(2001) 428 final)

ob upoštevanju mnenja o beli knjigi o upravljanju v EU (CoR 103/2001 final)

ob upoštevanju predloga za uredbo Sveta glede evropskega socialnega sklada (KOM (1998)131 final);

ob upoštevanju predloga za uredbo Sveta glede evropskega socialnega sklada (KOM (1998)1998 final);⁽¹⁾;

ob upoštevanju mnenja o novih evropskih oblikah odločanja: Evropa — okvir za vključevanje državljanov (CoR 182/2000 fin)

ob upoštevanju sporočila Komisije o dialogu z lokalnimi in regionalnimi združenji o političnem oblikovanju Evropske unije (KOM(2003) 811 final);

ob upoštevanju osnutka mnenja komisije za ekonomsko in socialno politiko (CdR 240/2004 rev.2), ki je bilo sprejeto dne 8. decembra 2004 (poročevalka: ga. Fernandez Felgueroso, nadžupanja Gijóna (ES-PES))

je soglasno sprejel na 58. plenarnem zasedanju, dne 23. in 24. februarja 2005 (seja dne 23. februarja) naslednje mnenje

1. Splošne pripombe Odbora regij

sklad z upoštevanjem ciljev konvergence in regionalne konkurenčnosti ter zaposlovanja lahko financira. Razen tega določuje druge določbe medpodročne narave, ki bodo vplivale na ukrepe v okviru sklada.

ODBOR REGIJ

1.1 **poudarja**, da sodi ta uredba v sklop uredb strukturnih skladov, ki jih je Evropska komisija skupaj z drugimi zakonodajnimi predlogi predstavila 14. julija 2004. Uredba navaja splošna določila o upravljanju z evropskim socialnim skladom (v nadaljevanju sklad ali ESS) in opredeljuje dejavnosti, ki jih

⁽¹⁾ Ul C 51, dne 22.2.1999, s. 48.

1.2 **poudarja**, da je sklad doslej igral pomembno finančno vlogo pri politiki zaposlovanja in spodbudil trajnostni postopek ustvarjanja novih delovnih mest. Razen tega se je zavzemal za številne aktivne politične ukrepe na področju zaposlovanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Povezava ESS z evropsko strategijo zaposlovanja je v tekočem obdobju programskega načrtovanja pokazala zelo plodne rezultate. Odbor verjame, da bo njegova povezava z lizbonsko strategijo prav tako pozitivna.

1.3 **poudarja**, da je glavna naloga evropskega socialnega sklada krepitev gospodarske in socialne kohezije s podpiranjem političnih ukrepov držav članic, da se bi dosegli sledeči cilji: popolna zaposlenost, izboljšanje kakovosti delovnih mest in delovne produktivnosti kot tudi spodbujanje socialnega vključevanja in zmanjšanje regionalnih razlik v zaposlovanju v skladu s smernicami in priporočili evropske strategije o zaposlovanju. Slednja se je ponovno pregledala in popravila leta 2003, da bi se tako uskladila z lizbonsko strategijo in še močneje s politiko gospodarske in socialne kohezije;

1.4 **ugotavlja**, da predlog uredbe v trenutni obliki ni dovolj natančen in konkreten. Za boljše razumevanje dejanskega področja dejavnosti bi bilo potrebno uredbo primerjati z drugimi pravnimi instrumenti, ki niso predmet tega mnenja. kot denimo s financiranjem ukrepov, ki jih navaja uredba, ali vidiki, ki se nanašajo na obliko partnerstev. To bi povečalo tudi področje dejavnosti uredbe;

1.5 izrecno **izraža** zaskrbljenost glede vloge, ki pripada državam članicam in upravnim oblastem pri zagotavljanju, da se uresničijo cilji sklada. Pri tem regionalne in lokalni oblasti niso na nikakršni način omenjene v okviru teh partnerstev. **želi opozoriti** na pomembnost večjega in boljšega vključevanja regij in lokalnih oblasti v načrtovanje programov in izvajanje ukrepov sklada ob upoštevanju načel subsidiarnosti in institucionalnih sistemov posameznih držav članic.

1.6 se je seznanil z ugotovitvami, ki so bile sprejete v okviru tretjega poročila o ekonomski in socialni koheziji glede vprašanj staranja evropskega prebivalstva in njegov vpliv na svet dela. Glede na omenjeni dokument in najnovejšo oceno lahko izhajamo iz tega, da bo leta 2025 število 15 in 64-letnikov v EU padlo za 10 odstotkov. Torej se bo povečalo število oseb, starejših od 65 let. Staranje prebivalstva bo tako vodilo do postopnega zmanjševanja aktivnega prebivalstva v EU. Te napovedi jasno opozarjajo na potrebo, da se vzdržuje nadaljnja gospodarsko rast v EU, poviša stopnja zaposlenosti in hkrati zmanjša število predčasnih upokojevcov; glede tega Odbor regij opozarja na svoje mnenje o sporočilu Komisije z naslovom „Povečanje zaposlenosti starejše delovne sile in preložitve odhoda iz trga dela“ (sprejeto na 56. plenarnem zasedanju z dne 29. septembra 2004);

1.7 **meni**, da mora prihodnja uredba o ESS omogočiti izvajanje politike, ki bi ohranjala vseživljenjsko zaposljivost in preusposabljanje tako žensk in moških nad 40, in spodbujala mlade, da se vključijo na trg delovne sile, kar pa ne izhaja iz predloga uredbe. Pri zahtevi aktivnega staranja in postopne upokojitve se morajo izpolniti kriteriji trajnosti.

1.8 **meni**, da je smiselno, da uredba upošteva posebne gospodarske in socialne težave, s katerimi se dandanes soočajo mestna območja v najbolj oddaljenih regijah v primerjavi z drugimi boljše razvitimi območji Evrope. Te težave bi lahko še naprej oteževale pristop državljanov k zavodom za zaposlovanje; **meni**, da je treba upoštevati raznolikost socialnih težav in različne potrebe evropskih mest;

1.9 **pozdravlja** objavo programa Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost PROGRESS, zlasti ker predlog uredbe ne navaja pobude Skupnosti. **priporoča**, da predlog uredbe o evropskem socialnem skladu navede tudi ta program.

1.10 z zadovoljstvom opaža določbe o koherenci in komplementarnosti v predlogu za sklep o programu PROGRESS. Priporoča, da vse dejavnosti, ki se financirajo iz sredstev strukturnih skladov in predvsem evropskega socialnega sklada ustrezajo načelom koherence, komplementarnosti in koncentracije.

1.11 **opozarja na to**, da je Komisija julija 2001 sprejela belo knjigo o upravljanju v EU z namenom, da se uvede proces oblikovanja politik Evropske unije; **opozarja**, da bo z oblikovanjem in izvajanjem tega procesa povezano večje število oseb in organizacij, tako da se bo povečala transparentnost in vsem sodelujočim se bo dodelilo več odgovornosti. Povečano vključevanje regionalnih in lokalnih oblasti v politike Evropske unije kaže na to, da v nekaterih državah članicah ti akterji igrajo pomembno vlogo pri oblikovanju političnih ukrepov, kar priča o njihovi vedno večji odgovornosti in močnem vključevanju državljanov in demokratičnih organizacij v procese lokalne demokracije; **meni**, da je to potrebno upoštevati pri določevanju zakonodaje o strukturnih skladih in predvsem o evropskem socialnem skladu;

1.12 z zadovoljstvom **jemlje na znanje**, da se del predloga uredbe izrecno nanaša na inovacijo, kajti je v skladu s ciljem lizbonske strategije po vzpostavitvi evropskega prostora za znanost in inovacijo;

1.13 verjame, da je povezava med predlogom uredbe, evropsko strategijo za zaposlovanje in lizbonsko strategijo pozitivna in da bo povečala učinkovitost pravnih in finančnih instrumentov Evropske unije; **izraža pomisleke** glede nenančnosti nekaterih členov predloga uredbe glede vsebinskih in finančnih vprašanj, ki jih navaja to mnenje; **meni**, da bi bile natančnejše določbe za prihodnjo uredbo koristne.

2. Priporočila Odbora regij

ODBOR REGIJ

2.1 **želi**, da člen 2 (1) pri določitvi nalog ESS izrecno opozori na podpiranje političnih ukrepov držav članic na področju izvajanja načela enakih možnosti v skladu z pomembnostjo načela, ki je navedeno v členu 2 Pogodbe o EU in členih 1-2 in 1-3 Pogodbe o ustavi za Evropo, kakor tudi na področju nediskriminacije, kot to določa člen 21 Listine temeljnih pravic Evropske unije, ki ga ta predlog uredbe ne navaja. Odbor regij opozarja, naj bo ena izmed pomembnih nalog prihodnjega programa PROGRESS namenjena izvajanju načela nediskriminacije, in zato **predlaga**, naj se to vključi v uredbo;

2.2 **priporoča**, naj se osnovni del predloga uredbe razen na evropsko strategijo za zaposlovanje sklicuje tudi na lizbonsko strategijo, kajti Evropska unija je v okviru lizbonske strategije določila strateški cilj, da postane najbolj konkurenčni gospodarski prostor na svetu, ki temelji na znanju — gospodarski prostor, ki je spodoben, da doseže trajno gospodarsko rast s številnejšimi in boljšimi delovnimi mesti in večjo socialno kohezijo. **meni**, da morajo dejavnosti, ki jih podpira sklad, prispevati k uresničitvi tega cilja;

2.3 **meni**, da morajo lokalne in regionalne oblasti sodelovati pri oblikovanju in izvajanju letnih smernic za zaposlovanje. Ker se na podlagi teh smernic določijo prednostne naloge in s tem ustrezní okvir za uporabo sredstev skladov, se morajo pri določitvi teh prednostnih nalog konzultirati in neomejeno vključiti lokalne in regionalne oblasti. Ta vidik, ki ga je Odbor že obravnaval v mnenju o predlogu za uredbo Sveta glede evropskega socialnega sklada, ki je bilo sprejeto na 26. plenarnem zasedanju dne 18. in 19. novembra 1998, je cilj, ki ga Odbor regij ne more opustiti v novem programskem obdobju 2007-2013;

2.4 **priporoča**, da se dejavnosti, ki so predvidene za področje izobraževanja in so v glavnem del cilja konvergence, natančno določijo in zajamejo tudi cilj regionalne konkurenčnosti in zaposlenosti; razen tega **priporoča**, da se vseživljenjsko učenje vključi v konkretne dejavnosti na področju izobraževanja;

2.5 **priporoča**, da se v členu 3 izrecno omeni, da morajo biti vsi ukrepi v okviru tega člena usmerjeni v omogočanje enakih možnosti žensk, moških in mladih, glede na to, da je stopnja brezposelnosti med mladimi v evro območju skoraj

dvakrat tolikšna kot stopnja splošne brezposelnosti, ter skupino brezposelnih moških in žensk, starejših od 40 let, ki zaradi svoje specifičnosti tvegajo, da bodo izključeni iz zaposlovanja, poleg ostalih skupin, navedenih v predlogu: starejši in nižje kvalificirani delavci, iskalci zaposlitve in neaktivne osebe, priseljenci in invalidi; **pozdravlja** preventivni pristop pri dostopu do zaposlitve, katerega namen je preprečevanje brezposelnosti;

2.6 **želi poudariti** težišča oz. ukrepe, ki jih predvideva člen 3 in se nanašajo na dodatno izobraževanje, doživljenjsko učenje in izobraževanje na področjih novih tehnologij informacije in komunikacije. **pozdravlja** dejstvo, da se povečanje in širjenje naložb v človeški kapital razume kot prednostna naloga zaradi vpliva, ki ga ima ta dejavnost na trg delovne sile. Vsa ta težišča se na smiselni način navezujejo na lizbonsko strategijo; **poudarja** ukrepe, ki imajo za cilj moderniziranje uprav dela in jezikovne tečaje kot tudi socialno gospodarstvo. **priporoča**, da člen zajema tudi obveznost uprave dela, da se uskladi z lokalnimi oblastmi; razen tega **predlaga**, da se končajo posebne dejavnosti, ki spodbujajo zasedbo vodilnih delovnih mest s strani žensk;

2.7 Priporoča, da se 10 % delež financiranja ukrepov na področju *socialne vključenosti* (prednostna naloga c) iz ESS, določen v členu 3.4 predloga uredbe o ESS, uporabi tudi pri ukrepih *izboljšanja dostopa do zaposlitve* (prednostna naloga b).

2.8 **nasplošno predlaga**, da se izboljša terminologijo in besedilo člena 3 predloga uredbe, saj bi lahko prišlo do težav jezikovne narave, zlasti v sedanjih razmerah po priključitvi desetih držav članic in vključitvi novih jezikov v pravni red Skupnosti. Priporočilo lahko velja za celotno besedilo predloga uredbe.

2.9 **ugotavlja**, da je težišče predloga uredbe v vlogi držav članic in upravnih oblasteh kot tudi držav članic, ki morajo zagotoviti koherentnost dejavnosti, ki jih skladi podpirajo, s evropsko strategijo o zaposlovanju; zato **meni**, da je potrebno natančno pojasniti vlogo regionalnih in lokalnih oblasti, ki morajo prav tako prispevati h koherenci dejavnosti, ki se financirajo iz sredstev skladov, in to še toliko močneje, če se te akcije izvajajo na regionalni in lokalni ravni; **meni**, da se morajo upoštevati posledice, ki izhajajo iz potreb koherence in koncentracije socialne kohezije, kar je razvidno iz člena 4 predloga uredbe;

2.10 **pozdravlja** naštevane področij, kamor se morajo osredotočiti dejavnosti sklada, in opozarja na velike probleme regij in občin, vključno s propadajočimi deli mest in območja podeželja, ki so usojena na propad ali odvisna od ribištva; **predlaga**, da člen 4 tudi izključno navaja industrijska območja, ki se nahajajo v kriznih obdobjih, kajti dejavnosti sklada lahko v težkih časih za prebivalstvo, predvsem za ženske, prispevajo k boljši socialni koheziji

2.11 **pozdravlja**, da se regionalne in lokalne oblasti navajajo v okviru upravnega poslovanja in partnerstva; vendar **meni**, naj se pri načrtovanju akcij sklada upoštevajo regionalne in lokalne oblasti sorazmerno z institucionalnimi posebnosti posamezne države. Kot je Odbor že omenil v mnenju o novih evropskih oblikah odločanja: Evropa — okvir za vključevanje državljanov, ki je bilo sprejeto na plenarnem zasedanju dne 14. decembra 2000, določenih vprašanj ni mogoče zadovoljivo rešiti na eni sami ravni, kot denimo vprašanj glede oblikovanja delovnih mest ali vključevanja v družbo, temveč je potrebno sodelovanje vsakega posameznika, pri čemer se morajo upoštevati načela bližine in sorazmernosti; **meni**, da bi bilo smiselno, da del dejavnosti, ki jih podpira sklad, upravljajo regionalni in lokalni akterji; To bi prispevalo k uresničitvi ciljev, ki jih navaja ta člen.

2.12 **pozdravlja** pomembnost, da so različni socialni akterji in nevladne organizacije na primeren način vključeni v programsko načrtovanje, izvajanje in nadzor dejavnosti sklada, in da se jih o tem tudi konzultira; vendar **opaža**, da predlog uredbe ni dovolj natančen, zato opozarja na nujnost, da se priporoča ponovna poprava določenega odstavka člena 5; priporoča, da se določi oblika združenj na teh področjih, denimo združenja delojemalcev in združenja delodajalcev — kot tudi primerna raven in področje posvetovanja; izraža zaskrbljenost, da se bi se lahko ta člen zaradi nenatančnosti v praksi izkazal kot neuporaben; želi opozoriti na sporočilo Komisije o dialogu men združenji regionalnih in lokalnih oblasti, da bi oblikovali politiko Evropske unije, ki ga je Komisija izdala 19. decembra 2003, in ki ima za glavni cilj, da se z združenji teritorialnim akterjem omogoči, da izrazijo svoje mnenje in prispevajo k uresničevanju evropske politike,

2.13 **pozdravlja** vključevanje medpodročnih vidikov v predlog uredbe, predvsem enakost med spoloma. Države članice in upravne oblasti morajo zagotoviti, da bodo operacijski programi vsebovali opis, kako se pri programskem načrtovanju, izvajanju, nadzoru in ocenjevanju spodbuja enakost med spoloma. **meni**, da lahko regionalne in lokalne oblasti prispevajo svoje praktične izkušnje, ki so jih pridobile

med obdobjem programskega načrtovanja 2000-2006, zato pa priporoča, da člen 6 te oblasti tudi navede.

2.14 **meni**, naj se z dejavnostmi ESS aktivno prispeva k izvajanju direktive 2002/73 Evropskega parlamenta in sveta iz 23. septembra 2002 o uresničevanju načela enakega obravnavanja moških in žensk glede na pridobitev zaposlitve, poklicnega izobraževanja, poklicnega napredovanja ter delovne pogoje. **pozdravlja**, da enakopravnost med spoloma sodi med akcijska področja prihodnjega programa PROGRESS;

2.15 **priporoča**, da se pomen pojma „opis“, ki ga uporablja člen 6 predloga uredbe, natančno pojasni, kajti smiselno je, da uredba ne vsebuje zgolj opis o tem, kako se spodbuja enakopravnost med spoloma, temveč tudi smernice za primerno izvajanje enakopravnosti; zato priporoča, da se ta določila natančneje izoblikujejo;

2.16 **izraža pomisleke** glede dejstva, da člen 7 ne omenja regionalne in lokalne ravni, kajti potrebo po inovaciji, ki jo navaja ta člen, je lažje določiti prav na tej ravni; Posebno poznavanje začetnega položaja je za znanstvene in inovacijske dejavnosti predvsem koristno. Lokalne oblasti beležijo inovacijske dejavnosti, jih lahko podpirajo s sredstvi, ki jih imajo na razpolago in tako omogočijo večji razvoj učinkovitih raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti na regionalni in nacionalni ravni;

2.17 zaskrbljujoče **ugotavlja**, da so bili ukinjeni inovacijski ukrepi, čeprav so služili izvajanju zelo pomembnih in učinkovitih pilotnih projektov za tržišča delovne sile, zaposlovanje in poklicno izobrazbo; **meni, da je smiselno**, da se ohrani inovacijski instrument, ki se ne izgubi v splošnem dejavnostih, ki jih podpira sklad, in da se tudi v prihodnje ohrani enotno delovanje s podporo in spodbujanjem Skupnosti, kar bi še naprej omogočalo, da se testirajo novi načini postopanja glede na zaposlovanje, delojemalce (moške in ženske), socialno vključevanje in ozemeljske razlike;

2.18 **ocenjuje kot pozitivno**, da člen 8 predloga uredbe vsebuje odstavek za transnacionalno sodelovanje, kjer je lažje prepoznati regionalno razsežnost; **priporoča**, da se s pomočjo različnih instrumentov ozemeljskega sodelovanja spodbuja in krepi prepletenost mest in da to deluje na več izkušenj s sodelovanjem med lokalnimi in/ali regionalnimi oblastmi, na kar je Odbor že opozoril v mnenju o sporočilu tretjega poročila o gospodarski in socialni koheziji, ki ga je sprejel na 55. plenarnem zasedanju dne 16. junija 2004.

2.19 **izraža pomisleke** glede dejstva, da člen 8 v okviru transnacionalnega sodelovanja ne navaja regionalne in lokalne ravni, in to toliko bolj glede na izkušnje, ki so bile pridobljene v času tekočega obdobja programskega načrtovanja v okviru pobude INTERREG, ki so jo upravljali samostojni upravni organi na regionalni ravni; **priporoča**, da se ta člen natančneje določi intervencijske modalitete, financiranje teh dejavnosti in specifično vlogo regionalnih in lokalnih oblasti;

2.20 z zadovoljstvom **ugotavlja**, da predlog uredbe vsebuje odločbo, ki določuje, da Komisija spodbuja izmenjavo izkušenj, ukrepe senzibilizacije, seminarje in mreže za določanje in širjenje praktik in za vzpostavitev vzajemnega posredovanja znanja, tako da se poveča prispevek ESS k ciljem Skupnosti glede na zaposlitev in socialno vključevanje; **obžaluje**, da predlog uredbe ne vsebuje natančnih informacij o financiranju tehnične pomoči in usklajevanju pomoči s skupnostjo programov, ki se bodo izvajali v naslednjem obdobju programskega načrta; zato **zahteva**, da se ta člen pravilno oblikuje;

2.21 **meni**, da je vključitev člena k letnim in končnim poročilom, ki bi konkretiziral vsebino teh poročil, pozitivna; **meni**, da bi ta poročila morala pojasniti tudi vključevanje družbenih akterjev in posvetovanja z njimi, kot tudi predstavnikov javnih interesov in nevladnih organizacij;

2.22 **izraža pomisleke** glede nenatančnosti nekaterih odstavkov člena o opravičenosti do podpore nekaterih dejavnosti. ta člen uvaja pojem „neposredni stroški“ delovanja, ki so določeni na ravni enotne tarife, do 20 odstotkov neposrednih stroškov, ki se napovejo za to delovanje glede na dejavnike, ki niso obrazloženi; **priporoča**, da se končna oblika določbe konkretnejše oblikuje, kajti nenatančnosti v takšnih vprašanjih bi lahko vodile do zapletov pri upravljanju in k neučinkovitosti nalog, kar je v nasprotju z načelom gospodarske finančne vodjenja, ki ga zahteva Evropska komisija.

Bruselj, 23. februarja 2005

Predsednik
Odbora regij
Peter STRAUB